

coses es de rahó que així siga perquè res hi permanent y inalterable en el mon; moltes d'aquestes Confraries de que hem tractat, han quedat limitades a institucions exclusivament piadoses, respectables y dignes d'elogi pero insuficients pera satisfer totes les necessitats de la classe agrícola, si es que no s'han reduït a una senzilla administració d'un altar de Sant Isidro o d'altre Titular; algunes han anat a parar a Germandats, o com se diu vulgarment, *Monte-pios*, que tan abunden en els nostres dies, pero no's cregui que tals institucions puguin equipararse a les seves predecessores: no tenen la seva virtualitat, no fomenten saludablement l'esperit de cos, no estrenyen afectuosament els llassos socials; podran comptar ab major número d'allistats y acumular majors capitals, pero exerceixen ben escassa influencia en les costums y en els negocis de la cosa pública; son mes pobres.

Pero no acaben aquí les manifestacions sabies del sentiment colectiu y de cooperació que varen produir els agricultors catalans dels passats sigles, segons anem a veure en els dos capitols que segueixen.